

Ngày soạn: ...../...../.....

Ngày dạy: ...../...../.....

TIẾT.....: MÂY VÀ SÓNG

Ta-go

I. Mục tiêu

1. Kiến thức

- HS nhận biết được nét độc đáo về hình thức (từ ngữ, hình ảnh, vần, nhịp, biện pháp tu từ,...) và nội dung (đề tài, chủ đề, tình cảm, cảm xúc,...) của bài thơ.
- HS nhận biết và nêu được tác dụng của một số biện pháp tu từ có trong văn bản

2. Năng lực

a. Năng lực chung:

- Năng lực giải quyết vấn đề, năng lực tự quản bản thân, năng lực giao tiếp, năng lực hợp tác...

b. Năng lực riêng:

- Năng lực ngôn ngữ: Nhận biết nét độc đáo về hình thức (từ ngữ, hình ảnh, vần, nhịp, biện pháp tu từ,...) của bài thơ
- Năng lực văn học: Nhận biết nét độc đáo về nội dung (đề tài, chủ đề, tình cảm, cảm xúc,...) của bài thơ.

3. Phẩm chất:

- Biết trân trọng tình cảm mẹ con sâu nặng, xúc động

II. Thiết bị dạy học và học liệu

1. Chuẩn bị của GV

- Giáo án
- Phiếu bài tập, trả lời câu hỏi
- Các phương tiện kỹ thuật
- Bảng phân công nhiệm vụ cho học sinh hoạt động trên lớp
- Bảng giao nhiệm vụ học tập cho học sinh ở nhà.

2. Chuẩn bị của HS: SGK, SBT Ngữ văn 6, soạn bài theo hệ thống câu hỏi hướng dẫn học bài, vở ghi.

III. Tiến trình dạy học

Hoạt động 1: Khởi động

a. Mục tiêu: Tạo hứng thú cho HS, thu hút HS sẵn sàng thực hiện nhiệm vụ học tập của mình. HS khắc sâu kiến thức nội dung bài học.

b. Nội dung: HS chia sẻ

c. Sản phẩm: Những suy nghĩ, chia sẻ của HS.

d. Tổ chức thực hiện:

- GV tổ chức hoạt động **Góc sẻ chia:** Hãy nhớ lại những trò chơi với mẹ hoặc người thân trong gia đình khi con nhỏ và chia sẻ với bạn bè về cảm xúc của mình khi chơi những trò chơi đó.

- **GV dẫn dắt vào bài mới:** *Vừa rồi chúng ta đã cùng nhau lắng nghe chia sẻ của các bạn về những trò chơi với mẹ và những người thân trong gia đình khi còn nhỏ. Trong thơ ca, có một em bé đã từ chối chơi những trò chơi kì thú, bay bổng để được cùng mẹ chơi trò chơi mà riêng em sáng tạo ra. Chúng ta hãy cùng tìm hiểu bài học ngày hôm nay để thấy được tình mẹ con sâu nặng, xúc động qua bài thơ “Mây và sóng”.*

Hoạt động 2: Hình thành kiến thức

Hoạt động 1: Đọc và tìm hiểu chung

a. Mục tiêu: Nắm được kiến thức cơ bản về nhà thơ Ta-go và tác phẩm Mây và sóng

b. Nội dung: HS sử dụng SGK, chất lọc kiến thức để trả lời câu hỏi.

c. Sản phẩm học tập: HS tiếp thu kiến thức và câu trả lời của HS.

d. Tổ chức thực hiện:

HOẠT ĐỘNG CỦA GV – HS	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
Thao tác 1: Đọc văn bản	I. Đọc và tìm hiểu chung
Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ	1. Đọc

- GV đặt câu hỏi: Theo em, chúng ta nên đọc văn bản với giọng như thế nào? Cần chú ý điều gì khi chúng ta đọc bài?

- HS tiếp nhận nhiệm vụ.

Bước 2: HS trao đổi thảo luận, thực hiện nhiệm vụ

- HS thực hiện nhiệm vụ.

Bước 3: Báo cáo kết quả và thảo luận

- HS trả lời câu hỏi

- GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn.

Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện hoạt động

- GV nhận xét, đánh giá, chốt kiến thức

BẢNG KIỂM KỸ NĂNG ĐỌC	ĐẠT	CHƯA ĐẠT
Đọc to, rõ ràng, trôi chảy		
Đọc đúng, không thêm từ, bớt từ.		
Tốc độ, âm lượng đọc phù hợp.		
Giọng đọc diễn cảm, thể hiện được cảm xúc của nhân vật.		

Thao tác 2: Tìm hiểu chung về tác giả, tác phẩm

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ

- Nêu những hiểu biết về tác giả Ta-go và xuất xứ tác phẩm “Mây và sóng”

- HS tiếp nhận nhiệm vụ.

Bước 2: HS trao đổi thảo luận, thực hiện nhiệm vụ

- HS làm việc cá nhân

Yêu cầu:

Đọc thành tiếng văn bản “Mây và sóng” theo phân vai:

1 HS đóng vai em bé

1 HS đóng vai mây

1 HS đóng vai sóng

2. Tìm hiểu chung

a. Tác giả

- Ra-bin-đờ-ra-nát Ta-go (1861-1941) tại Ấn Độ.

- Ta-go là một danh nhân văn hóa vĩ đại, một thiên tài nhiều mặt của Ấn Độ và thế giới.

- Ta-go là một nhà thơ hiện đại lớn nhất của nền văn học Ấn Độ.

<p>Bước 3: Báo cáo kết quả và thảo luận</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS trình bày sản phẩm - GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn. <p>Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện hoạt động</p> <ul style="list-style-type: none"> - GV nhận xét, đánh giá, chốt kiến thức 	<ul style="list-style-type: none"> - Thơ Ta-go thể hiện tinh thần dân tộc, dân chủ sâu sắc, tinh thần nhân văn cao cả và chất trữ tình triết lí nồng đượm. <p>b. Tác phẩm</p> <ul style="list-style-type: none"> - Xuất xứ: Tác phẩm “Mây và sóng” được viết bằng tiếng Ben-gan, in trong tập “Trẻ thơ” xuất bản năm 1909, sau đó dịch ra tiếng Anh, in trong tập “Trăng non”, xuất bản 1915
--	---

Hoạt động 2: Khám phá văn bản

a. Mục tiêu:

- Nêu được đặc trưng của bài thơ có yếu tố tự sự, miêu tả
- Tìm được những chi tiết, hình ảnh về lời mời gọi của những người trên mây và trong sóng
- Cảm nhận được tình mẫu tử thiêng liêng qua lời từ chối của em bé và trò chơi mà em bé tạo ra

b. Nội dung: HS sử dụng SGK, chốt lọc kiến thức để tiến hành trả lời câu hỏi.

c. Sản phẩm học tập: HS tiếp thu kiến thức và câu trả lời của HS.

d. Tổ chức thực hiện:

HOẠT ĐỘNG CỦA GV – HS	DỰ KIẾN SẢN PHẨM			
<p>Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ GV yêu cầu HS tìm hiểu những đặc trưng của bài thơ có yếu tố tự sự, miêu tả</p> <p>Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ HS tiếp nhận nhiệm vụ</p> <p>Bước 3: Báo cáo kết quả và thảo luận</p>	<p>II. Khám phá văn bản</p> <p>1. Đặc trưng của bài thơ có yếu tố tự sự, miêu tả</p> <table border="1" data-bbox="775 1675 1401 1935"> <tr> <td data-bbox="775 1675 935 1935">Thể thơ</td> <td data-bbox="941 1675 1401 1935">Thơ văn xuôi (tự do). Không quy định số câu trong một bài, số tiếng trong một dòng thơ không bằng nhau.</td> </tr> </table>		Thể thơ	Thơ văn xuôi (tự do). Không quy định số câu trong một bài, số tiếng trong một dòng thơ không bằng nhau.
Thể thơ	Thơ văn xuôi (tự do). Không quy định số câu trong một bài, số tiếng trong một dòng thơ không bằng nhau.			

<p>- HS trả lời câu hỏi</p> <p>- GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn.</p> <p>Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện hoạt động</p> <p>- GV nhận xét, đánh giá.</p>	Vân, nhíp	Không gieo vãi/ Nhíp không thống nhất
	PTBĐ	Biểu cảm kết hợp tự sự, miêu tả
	Người kể chuyện	Em bé
	Sự việc chính	<p>- Người “trên mây” rủ em bé đi chơi, em bé hỏi cách nào để đến đó, sau khi họ trả lời thì em bé từ chối họ, em bé nghĩ ra trò chơi cùng với mẹ, em với mẹ hóa thân làm mây, làm trăng.</p> <p>- Người “trong sóng” rủ em bé đi chơi, em bé hỏi cách nào để đến đó, sau khi họ trả lời thì em bé từ chối họ, em bé nghĩ ra trò chơi cùng với mẹ, em với mẹ hóa thân làm sóng, làm bên bờ kì lạ.</p>
	Bố cục	<p>+ Phần 1: Từ đầu đến “bầu trời xanh thẳm” → Em bé kể cho mẹ nghe về cuộc trò chuyện với những người “trên mây”</p> <p>+ Phần 2: còn lại → Em bé kể cho mẹ nghe về cuộc trò</p>

	chuyện với những người “trong sóng”
<p>Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ GV phát phiếu học tập Thảo luận nhóm</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cuộc vui chơi của những người “trên mây” và “trong sóng” hấp dẫn ở chỗ nào? - Thời gian: 5 phút <p>Phiếu học tập</p> <p>Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ HS làm việc nhóm, thảo luận</p> <p>Bước 3: Báo cáo kết quả và thảo luận</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS trình bày sản phẩm - GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn. <p>Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện hoạt động</p> <ul style="list-style-type: none"> - GV nhận xét, đánh giá. 	<p>2. Lời mời gọi của những người ”trên mây” và ”trong sóng”.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiếng gọi của những người “trên mây” và “trong sóng” + “Bọn tớ chơi từ khi thức dậy cho đến lúc chiều tà. Bọn tớ chơi với bình minh vàng, bọn tớ chơi với vầng trăng bạc”. + “Bọn tớ ca hát từ sáng sớm cho đến hoàng hôn. Bọn tớ ngao du nơi này nơi nọ mà không biết từng đến nơi nao”. - Thế giới của những người sống “trên mây”: Rực rỡ, lung linh, huyền ảo (ánh sáng mặt trời vàng buổi bình minh, ánh sáng vầng trăng bạc khi đêm về) - Thế giới của những người sống “trong sóng”: Vui vẻ và hạnh phúc (chỉ có ca hát và rong chơi khắp chốn từ khi thức dậy cho đến chiều tà). <p>➔ Xa xôi, cao rộng, rực rỡ sắc màu, chứa đựng biết bao điều bí ẩn</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tâm trạng của em bé: Em bé hỏi cách đến với họ: Nhưng làm thế nào mình lên đó được? Nhưng làm thế nào mình ra ngoài đó được?”

	<p>→ Tâm trạng háo hức, thiết tha, tò mò, muốn khám phá thế giới thần tiên, được vui với những trò thú vị, hấp dẫn</p> <p>→ Miêu tả tinh tế tâm lí trẻ thơ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cách thức đến với thế giới của mây và sóng + Họ đáp: “Hãy đến nơi tận cùng Trái Đất, đưa tay lên trời, cậu sẽ được nhấc bổng lên tận tầng mây” + Họ nói: “Hãy đến rìa biển cả, nhắm nghiền mắt lại, cậu sẽ được làn sóng nâng đi” <p>→ Cách thức đơn giản, mơ mộng</p> <p>→ Thế giới của những người “trên mây” và “trong sóng”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Xa xôi, cao rộng, rực rỡ sắc màu, chứa đựng biết bao điều bí ẩn, hấp dẫn, gợi những khát khao được khám phá, được ngao du ở những xứ sở xa xôi - Cách thức đến với thế giới ấy rất đơn giản và mơ mộng
<p>Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trước sự hấp dẫn của những người “trên mây” và “trong sóng”, em bé đã phản ứng ra sao? <p>Hs tiếp nhận nhiệm vụ</p> <p>Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS trả lời 	<p>3. Lời từ chối của em bé</p> <p>*Em bé băn khoăn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nhưng làm thế nào mình lên đó được - Nhưng làm thế nào mình ra ngoài đó được?

<p>Bước 3: Báo cáo, thảo luận: HS báo cáo kết quả, nhận xét.</p> <p>Bước 4: Kết luận, nhận định. GV kết luận và nhấn mạnh kiến thức.</p> <p>GV đặt câu hỏi: Tại sao em bé không tham gia những cuộc vui chơi đó.</p> <p>HS phát hiện, trả lời.</p> <p>GV liên hệ làm thế nào để vượt qua những cám dỗ trong cuộc sống?</p>	<p>→ Em bé vừa có những khao khát khám phá thế giới bên ngoài, vừa muốn ở nhà với mẹ</p> <p>→ Miêu tả tình tế tâm lí trẻ thơ</p> <p>* Lời từ chối của em bé:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Làm sao có thể rời mẹ mà đến được? - Làm sao có thể rời mẹ mà đi được? <p>→ Em bé không tham gia vì không muốn rời xa mẹ, không muốn mẹ phải lo buồn, điều này thể hiện tình thương yêu của em bé.</p>
<p>Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ</p> <ul style="list-style-type: none"> - GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi: Em bé đã tạo ra trò chơi nào? - HS tiếp nhận nhiệm vụ. <p>Bước 2: HS trao đổi thảo luận, thực hiện nhiệm vụ</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS thực hiện nhiệm vụ cá nhân <p>Bước 3: Báo cáo kết quả và thảo luận</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS trả lời câu hỏi - GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn. 	<p>4. Trò chơi do em bé tạo ra</p> <p>*Hai trò chơi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Con là mây, mẹ là trăng, con lấy hai tay ôm lấy mẹ - Con là sóng, mẹ là bờ biển, con sẽ lăn, lăn, lăn và cười tan vào lòng mẹ

Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện hoạt động

- GV nhận xét, đánh giá, chốt kiến thức

GV yêu cầu HS thảo luận cặp đôi trả lời câu hỏi (thời gian 2 phút):

Theo em, vì sao những trò chơi do em bé tạo ra lại “thú vị” và “hay hơn”?

HS phát hiện, trả lời: Những trò chơi do em bé tạo ra “thú vị” và “hay hơn” vì không chỉ có “mây” (vì chính em đã là mây) mà còn có “trăng” (hiện thân của mẹ), không chỉ được vui đùa như với những người sống “trên mây” mà còn được cùng sống dưới một “mái nhà” – nơi đó em được ôm ấp, được tiếp nhận ánh sáng dịu dàng từ mẹ; em không chỉ có “sóng” (vì chính em đã là sóng) mà còn có “bến bờ kì lạ” (hiện thân của mẹ), bến bờ bao dung, luôn rộng mở đón em. Như vậy, không những em không phải “rời mẹ” mà còn được “lăn, lăn mãi rồi sẽ cười vang vỡ tan vào lòng mẹ”. Tình thương yêu mẹ đã thắng lời mời gọi

→ Trò chơi vừa thỏa ước mong làm mây, làm sóng lại vừa được quán quýt bên mẹ

hấp dẫn của những người “trên mây” và “trong sóng”

GV đặt câu hỏi: Những hình ảnh thiên nhiên được nhắc tới trong các trò chơi của em bé có đặc điểm như thế nào? Qua đó, nhà thơ muốn thể hiện điều gì?

HS phát hiện, trả lời: - Những hình ảnh thiên nhiên được nhắc tới trong các trò chơi của em bé vô cùng thơ mộng. Những hình ảnh đó được em bé tưởng tượng ra nên càng đẹp đẽ, lung linh, kì ảo. Song, chúng cũng rất chân thực và hài hòa với nhau.

- Qua đó, nhà thơ muốn nhấn mạnh trí tưởng tượng phong phú và sự ngây thơ, hồn nhiên nhưng không kém phần sâu sắc của em bé.

GV đặt câu hỏi: Theo em, qua bài thơ, tác giả muốn gửi đến người đọc thông điệp gì?

HS suy nghĩ, trả lời:

- Ca ngợi tình mẹ con

- Con người trong cuộc sống vẫn thường gặp những cám dỗ. Muốn khước từ chúng cần có những điểm tựa vững chắc (trong đó có tình mẫu tử)

→ Nhấn mạnh trí tưởng tượng phong phú và sự ngây thơ, hồn nhiên nhưng không kém phần sâu sắc của em bé.

<ul style="list-style-type: none"> - Trí tưởng tượng của tuổi thơ vô cùng phong phú, nhưng hạnh phúc không phải là điều gì xa xôi, bí ẩn, do ai đó ban cho mà ở ngay trên trần thế và do chính con người tạo nên. - Mối quan hệ giữa tình yêu và sự sáng tạo. 	
<p>Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ</p> <ul style="list-style-type: none"> - GV yêu cầu HS khái quát nội dung nghệ thuật của bài - HS tiếp nhận nhiệm vụ. <p>Bước 2: HS trao đổi thảo luận, thực hiện nhiệm vụ</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS thực hiện nhiệm vụ. <p>Bước 3: Báo cáo kết quả và thảo luận</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS trả lời câu hỏi - GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn. <p>Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện hoạt động</p> <ul style="list-style-type: none"> - GV nhận xét, đánh giá, chốt kiến thức 	<p>III. Tổng kết</p> <p>1. Nghệ thuật</p> <ul style="list-style-type: none"> - Thơ văn xuôi, có lời kể xen đối thoại; - Sử dụng phép lặp, nhưng có sự biến hóa và phát triển; - Xây dựng hình ảnh thiên nhiên giàu ý nghĩa tượng trưng. <p>2. Nội dung</p> <p>Bài thơ thể hiện tình yêu thiết tha của em bé đối với mẹ, ca ngợi tình mẫu tử thiêng liêng, bất diệt. Qua đó, ta cũng thấy được tình cảm yêu mến thiết tha với trẻ em của nhà thơ, với thiên nhiên, cuộc đời bình dị.</p>

Hoạt động 3: Luyện tập

- a. Mục tiêu:** Củng cố lại kiến thức đã học.
- b. Nội dung:** Sử dụng SGK, kiến thức đã học để hoàn thành bài tập.
- c. Sản phẩm học tập:** Kết quả của HS.
- d. Tổ chức thực hiện:**
  - GV tổ chức trò chơi: **LUCKY STAR**

1. Bài thơ «Mây và sóng» là lời của ai nói với ai?

→ Lời của con nói với mẹ

2. Chủ đề của bài thơ «Mây và sóng» là gì?

→ Tình mẫu tử thiêng liêng

3. Bài thơ được thể hiện bằng hình thức ngôn ngữ nào?

→ Đối thoại

4. Hình ảnh mây và sóng biểu tượng cho điều gì?

→ Những thú vui lôi cuốn, hấp dẫn của cuộc sống

- GV nhận xét, đánh giá, chuẩn kiến thức.

Hoạt động 4: Vận dụng

a. Mục tiêu: Vận dụng kiến thức đã học để giải bài tập, củng cố kiến thức.

b. Nội dung: Sử dụng kiến thức đã học để hỏi và trả lời, trao đổi.

c. Sản phẩm học tập: Sản phẩm của HS.

d. Tổ chức thực hiện:

1. GV tổ chức cho HS thực hiện hoạt động: **Tranh tài hùng biện**

Vấn đề: Có bạn học sinh cho rằng: Em bé trong câu chuyện khi quyết định ở nhà với mẹ đã đánh mất cơ hội được chơi những trò chơi vui cùng bạn bè và không nên làm như thế. Ý kiến của em thế nào?

Mỗi HS chuẩn bị trong 2 phút và cùng tranh tài hùng biện theo cặp (gọi ngẫu nhiên)

2. **GV yêu cầu:** Hãy tưởng tượng em là người đang trò chuyện với mây và sóng. Viết đoạn văn (5 – 7 câu) về cuộc trò chuyện ấy.

- GV nhận xét, đánh giá, chuẩn kiến thức.

Rút kinh nghiệm

.....

.....

.....